

Dr. Szegedi Gyula
(1936-2013)

Arckép fotó

Szegedi Gyula sírján még frissek a virágok... Nem rég veszítettük el a hazai klinikai immunológia egyik legjelentősebb alakját, a klinika és iskolateremtő orvost, oktatót és kutató tudóst, a Debreceni Egyetem III. sz. Belgyógyászati Klinikájának alapító professzorát, az MTA Széchenyi díjas, rendes tagját.

Újszászról indult. Innen hozta kötődését és szociális érzékenységét a keményen dolgozni tudó és szerető emberekhez, a jó és tehetséges társakhoz, az egészséges közösséghez, általában a CSAPATHOZ. Az szolnoki érettségi után a Debreceni Orvostudományi Egyetem következett, ahol az élete kiteljesedett. Az orvosi diplomát „arany gyűrűvel” jutalmazottan szerezte 1960-ban, emellett a DEAC futball csapatának kapitányaként, középcsatáraként. Országos főiskolai válogatottként a címeres mezt is felpróbálhatta...

Sorsfordító jelentőségű volt az életében, hogy már hallgatóként szoros szakmai kapcsolatba került Petrányi Gyula belgyógyász professzorral, aki elindította Debrecenben, az országban elsőként, az ú.n. „kollagén” szakrendeléseket, mai kifejezéssel, a poliszisztémás autoimmun betegségek vizsgálatát és kutatását.

Ebben a nagy jelentőségű, úttörő munkában Petrányi professzor fő támasza és segítője Szegedi Gyula lett, különösen mikor a Bobori Júlia adjunktusnő által vezetett, szintén országosan első „immunológiai diagnosztikai laboratórium” mellett az „immunológiai kutatólabor” vezetőjeként kezdett együtt dolgozni Gergely Péterrel, Fekete Bélával, Szabó Gáborral és további tehetséges fiatalokkal. A sejtes immunológiai módszereket ők vezették be Magyarországon a klinikai rutinba. Az 1971-ben megvédett kandidátusi értekezése után Szegedi Gyula egyetemi tanári kinevezést kapott a Tüdőgyógyászati Klinika Általános

Belgyógyászatára, amiből 1982-ben jött létre a III. Belgyógyászati Klinika. Itt kell kiemelni, hogy a fiatal professzor nagyon jó gyakorló belgyógyászként vette át az új intézetet. Petrányi Gyula mellett ugyanis a Korányi Sándortól levezethető legjobb magyar belgyógyász hagyományokat ismerte meg. A mindennek feletti „beteg központúságot”, („a betegnek mindig igaza van”), a rendszeres, igényes viziteket, a legújabb kutatási vagy gyógyszer alkalmazási eredmények naprakész ismeretét és gyakorlását, a kísérletező, kutatói munka nélkülözhetetlenségét a jó klinikus számára. De hányszor sietett egy-egy beteg ágyához mindent félbehagyva, ha sürgősen hívták!

A III. Belgyógyászati Klinika azonban már „teljesen az Ő műve” lett, amiben minden külső és belső elem az Ő döntésén alapult. Közel húsz évig a klinika egy része alagsori folyosóból nyíló helyiségekben működött. Ezt a „hős kort” a válogatott, tehetséges és ambiciózus fiatalokból, továbbá néhány kiváló, nagy tapasztalatú idősebb kollégából álló valódi közösség derűs toleranciával, hatalmas munkabírással és alkotó energiával élte meg. Szegedi Prof mindenkinek igyekezett olyan önálló klinikai és kutatói területet adni, ahol ténylegesen kipróbálhatta magát. Ennek a megközelítésnek nagyon pozitív, serkentő hatása lett. A szakvizsga után pár évvel már így lehettek fiatalok egy-egy autoimmun kórkép országosan elismert specialistái a környezetében. Minden munkatársát maximálisan támogatta. Így 25 kandidátusi vagy PhD, 12 MTA doktori értekezés irányítója volt, 10 munkatársa lett egyetemi tanár, 5 főorvos, további 5 pedig külföldön folytat sikeres kutatómunkát.

1998-ban a III. Belgyógyászati Klinika külső megjelenésében is az ország egyik legszebb, legmodernebb belgyógyászata lett, amiben a klinikai immunológia mellett geriátriai, gasztroenterológiai részleg, továbbá a legkorszerűbb eszközökkel felszerelt intenzív osztály működött együtt hozzájuk illeszkedő klinikai laboratóriumokkal, szakrendelő

létesítményekkel, továbbá mind diagnosztikát, mind kutatást végző immunológiai laboratóriummal.

Szegedi Gyula orvosként és kutatóként elért legnagyobb sikere az, hogy a poliszisztémás autoimmun betegek diagnosztikájában és kezelésében olyan eredményeket ért el az általa vezetett klinika, amelyek a világ legjobb centrumainak adataival teljes mértékben összehasonlíthatók, egyes részletekben meg még talán jobbak is.

Szegedi professzor munkabírása és tudományos érdeklődése lenyűgöző volt. Neki egy naptári hét 7 munkanapból állt. Nagyon igényes vezetőként élt. Következetesség, fegyelem, teljesítmény orientáltság és „sportszerűség” jellemezte. Nem tűrt el semmi hibát a szakmai és közösségi munkában, és ehhez igyekezett maga is jó példát mutatni. Hosszú távra tervezett, azt vallotta, hogy a saját teljesítménye lehet a hivatkozási alap a maga számára is a munkatársak előtt. Nagyon magasra tett mércét hagyott az utódoknak!

Szegedi Gyula személyétől nem vonatkoztatható el a humanista, közösségért, hazájáért nagy felelősséggel élő, aktív közéleti ember szerepe sem. Segíteni próbált mindenütt, különböző egyetemi, akadémiai vagy társadalmi posztokon, ahol lehetősége adódott. Rá minden nehéz feladat felvállalásánál és sikeres megoldásában számítani lehetett. Az eredményeiért kimagaslóan szép kitüntetések és komoly szakmai és társadalmi elismerést kapott.

A váratlan és súlyos megbetegedését hatalmas önfegyellemmel és élni akarással viselte. A szellemi aktivitása az utolsó napokig széles körű, hibátlan és eleven volt. Bölcs figyelemmel, megértéssel, megfontoltan, de szókimondóan követte a körülötte zajló klinikai és országos eseményeket az apró részletekig. A betegekre, munkatársakra, hallgatókra irányuló felejthetetlen, igényes figyelme az igazi humánus magas szintjét jelentette és jelenti ma is az egykor Őt ismerőknek!

Debrecen, 2013. 12. 18.

Dr. Sipka Sándor